

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард Б. РЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДИЗАЙН НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 29 червня 2023 року).

Розробники:

завідувач кафедри, проф., д.мед.н., Голубятников М.І.

професори кафедри: д.мед.н., Бачинська О. В., д.мед.н., Савчук А.І., д.мед.н., Гайдей В.Р.

доценти кафедри: к.мед.н. Сервецький С.К., к.мед.н. Федоренко Т.В.

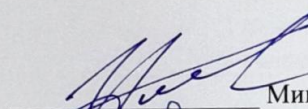
асистенти: к.мед.н. Герасименко Т.В., к.мед.н. Мельник О.А.,

Джургубаєва Г.М., Гриценко К.С., Костолонова Л.В.

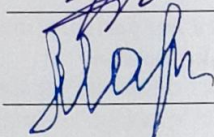
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки

Протокол № 1 від 28.09.2023 р.

Завідувач кафедри

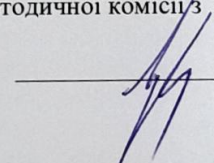
 Микола ГОЛУБ'ЯТНИКОВ

Погоджено із гарантом ОПП

 Валерія МАРІЧЕРЕДА

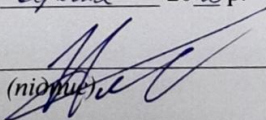
Схвалено предметною цикловою комісією з медико-біологічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № ___ від « ___ » _____ 2023 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з медико-біологічних дисциплін ОНМедУ

 Леонід ГОДЛЕВСЬКИЙ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології
Протокол № 1 від 1 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

 Микола ГОЛУБ'ЯТНИКОВ
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: Кредитів – 3 Годин – 90 Змістових підрозділів – 1	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна форма навчання</i> <i>Вибіркова дисципліна</i>	
		<i>Рік підготовки</i>	<i>5</i>
		<i>Семестр</i>	<i>IX-X</i>
		<i>Лекції</i>	<i>0</i>
		<i>Практичні</i>	<i>30 годин</i>
		<i>Самостійна робота</i>	<i>60 годин</i>
		<i>У т.ч. індивідуальні завдання</i>	<i>0</i>
		<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>Залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: формування у майбутніх фахівців цілісного уявлення про науку як систему знань і знаряддя пізнання, науково-обґрунтованих поглядів на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження та оформлення отриманих результатів, їх використання у практичній діяльності.

Завдання:

- створення цілісної уяви про специфіку наукового пізнання, проведення наукової роботи;
- ознайомлення з предметом і сутністю науки та її головними функціями, класифікацією наук, науково-технічним потенціалом України;
- засвоєння принципів організації наукового дослідження;
- ознайомлення з інформаційною базою наукових досліджень;
- вивчення і вміння застосувати загальні та прикладні методи наукових досліджень;
- засвоєння питань формування вченого як особистості та режиму його праці;
- оволодіння способами представлення результатів наукових досліджень.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Загальних (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
- ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК16. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальних (СК):

СК21. Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

СК23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я

СК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я

ПРН25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:**Знати:**

- предмет і сутність науки та її головні функції;
- основні положення наукового дизайну;
- організаційні та правові засади наукової діяльності, принципи організації та функціонування наукової спільноти;
- особливості наукової роботи та принципи організації наукового дослідження;
- інформаційну базу наукових досліджень;
- загальні і спеціальні методи наукових досліджень;
- етапи формування вченого як особистості та режим його праці.

Вміти:

- організувати свою наукову діяльність;
- користуватися сучасними інформаційними базами та алгоритмами їх застосування при плануванні та проведенні наукових досліджень;
- використовувати загальні і спеціальні методи наукових досліджень;
- оформити результати науково-дослідної роботи (дисертація, стаття, тези, доповідь).

Оволодіти навичками:

- проведення наукових досліджень;
- обробки та аналізу отриманих наукових результатів;
- формулювати обґрунтовані висновки

3. Зміст навчальної дисципліни:**Змістовий модуль I. Дизайн наукових досліджень**

Тема 1. Роль науки в розвитку суспільства. Науковий продукт та його види.

Тема 2. Організація роботи науковця. Організація праці в науковій діяльності. Ефективність роботи науковця. Основні риси працівника науки.

Тема 3. Науково-дослідна робота здобувачів. Завдання групи Науково-дослідної частини по роботі зі здобувачами. Участь здобувачів в наукових дослідженнях.

Тема 4. Вибір напрямку та планування науково-дослідної роботи. Формування теми, планування, аналіз теоретико-експериментального дослідження та формулювання висновків.

Тема 5. Медико-соціальне наукове дослідження. Форми, види, способи отримання статистичної інформації. Етапи статистичного дослідження.

Тема 6. Перший етап медико-соціального дослідження. Визначення мети та завдання дослідження. Розробка плану та програми, вибір об'єкту та предмету, бази дослідження. Вибір одиниці та обсяг вибірки дослідження.

Тема 7. Статистичні таблиці. Макети. Правила їх заповнення. Вимоги до оформлення ілюстрацій.

Тема 8. Другий етап медико-соціального дослідження. Збір статистичного матеріалу. Визначення скринінгових тестів та їх класифікація. Визначення анамнестичних технологій. Заповнення облікових карток. Перевірка отриманих результатів.

Тема 9. Третій етап медико-соціального дослідження. Обробка та зведення даних з використанням сучасних математичних, статистичних методів та інформаційних засобів. Статистичне групування отриманих результатів.

Тема 10. Введення, обробка та візуалізація даних за допомогою програми Microsoft Excel.

Тема 11. Четвертий етап медико-соціального дослідження. Аналіз отриманих результатів. Формулювання доказових висновків. Розробка практичних рекомендацій. Літературне та графічне оформлення результатів статистичного та соціологічного дослідження. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

Тема 12. Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження. Мета, завдання та дизайн. Види та особливості епідеміологічних досліджень. Мета та завдання.

Тема 13. Впровадження результатів наукових досліджень та оцінка їх ефективності. Впровадження завершених досліджень в практику, ефективність наукового дослідження.

Тема 14. Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження. Підготовка та загальні вимоги до написання, оформлення та захисту наукового продукту.

Тема 15. Методи та типи візуалізації результатів наукових досліджень. Загальні уявлення про презентацію, її мету та структуру. Вимоги та елементи презентації.

4. Структура навчальної дисципліни:

№	Назва теми	Кількість годин		
		Всього	ПЗ	СРС
1	Роль науки в розвитку суспільства.	6	2	4
2	Організація роботи науковця	6	2	4
3	Науково-дослідна робота здобувачів	6	2	4
4	Вибір напрямку та планування науково-дослідної роботи	6	2	4
5	Медико-соціальне наукове дослідження	6	2	4
6	Перший етап медико-соціального дослідження	6	2	4
7	Статистичні таблиці.	6	2	4
8	Другий етап медико-соціального дослідження.	6	2	4
9	Третій етап медико-соціального дослідження.	6	2	4
10	Введення, обробка та візуалізація даних за допомогою програми Microsoft Excel.	6	2	4
11	Четвертий етап медико-соціального дослідження.	6	2	4
12	Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження	6	2	4
13	Впровадження результатів наукових досліджень та оцінка їх ефективності.	6	2	4

14	Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження.	6	2	4
15	Методи та типи візуалізації результатів наукових досліджень.	6	2	4
Усього годин за розділ		90	30	60

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1	Роль науки в розвитку суспільства.	2
2	Організація роботи науковця	2
3	Науково-дослідна робота здобувачів	2
4	Вибір напрямку та планування науково-дослідної роботи	2
5	Медико-соціальне наукове дослідження	2
6	Перший етап медико-соціального дослідження	2
7	Статистичні таблиці.	2
8	Другий етап медико-соціального дослідження.	2
9	Третій етап медико-соціального дослідження.	2
10	Введення, обробка та візуалізація даних за допомогою програми Microsoft Excel.	2
11	Четвертий етап медико-соціального дослідження.	2
12	Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження: мета, завдання та дизайн.	2
13	Впровадження результатів наукових досліджень та оцінка їх	2
14	Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження.	2
15	Методи та типи візуалізації результатів наукових досліджень.	2
Всього		30

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	ТЕМА	Години
1	Роль науки в розвитку суспільства.	4
2	Організація роботи науковця	4
3	Науково-дослідна робота здобувачів	4
4	Вибір напрямку та планування науково-дослідної роботи	4
5	Медико-соціальне наукове дослідження	4

6	Перший етап медико-соціального дослідження	4
7	Статистичні таблиці.	4
8	Другий етап медико-соціального дослідження.	4
9	Третій етап медико-соціального дослідження.	4
10	Введення, обробка та візуалізація даних за допомогою програми Microsoft Excel.	4
11	Четвертий етап медико-соціального дослідження.	4
12	Епідеміологічний аналіз як складова наукового дослідження: мета, завдання та дизайн.	4
13	Впровадження результатів наукових досліджень та оцінка їх ефективності.	4
14	Наукові публікації як форма оприлюднення результатів наукового дослідження.	4
15	Методи та типи візуалізації результатів наукових досліджень.	4
Всього		60

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання навичок роботи з медичною документацією.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення ситуаційних завдань.

8. Форми контролю та методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне семінарське заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Виставляється здобувачу, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу здобувача, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
Добре «4»	Здобувач розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
Задовільно «3»	Здобувач відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять

	недостатні, характеризує загальні питання соціальної медицини.
Незадовільно «2»	Здобувач фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, не виконав практичну роботу.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії (при стрічковій системі навчання). Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики до 2 (двох) знаків після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів

B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Мультимедійні презентації
- Методичні розробки до практичних занять

11. Питання для підсумкового контролю:

1. Визначення науки, мета та завдання науки. Роль та значення науки в державній науково-технічній політиці.
2. Науковець та його роль у проведенні наукового дослідження. Організація його праці.
3. Що відображається в індивідуальному плані науковця? Хто затверджує цей план?
4. На чому ґрунтується раціональна організація праці науковця в наукових дослідженнях? Що визначає програма дослідження?
5. З яких частин складається графік виконання роботи науковця? Хто затверджує цей графік?
6. Назвіть принципи організації праці у науковій діяльності? Чим зумовлена колективність праці?
7. Що таке систематизація результатів наукового дослідження?
8. Вимоги до культури, етики та майстерності наукового дослідника.
9. Вимоги до виконання наукової роботи. Вимоги щодо оформлення наукової роботи.
10. В чому полягає суть звіту при розкритті сутності науково-дослідної роботи?
11. Планування науково-дослідної роботи.
12. В якій послідовності виконуються медико-соціальні дослідження?
13. Етапи статистичного дослідження.
14. Назвіть елементи першого етапу статистичного дослідження.
15. Які елементи передбачає програма дослідження та програма збору при проведенні першого етапу наукового дослідження?
16. Статистичні таблиці, основні поняття і елементи. Назвіть переваги табличного методу.
17. Склад статистичних таблиць. Правила їх побудови.
18. Види статистичних таблиць. Дайте характеристику груповій таблиці.
19. З яких етапів складається процес побудови повноцінної статистичної таблиці? Дайте характеристику другому етапу.
20. Дайте характеристику третього етапу наукового дослідження.
21. Дайте характеристику четвертого етапу наукового дослідження.
22. Як будуються статистичні таблиці четвертого етапу? Що формує присудок таблиці?
23. Що таке мета дослідження?
24. Що таке план дослідження, його головні елементи?
25. Що таке програма дослідження, її види?
26. На які види поділяється ефективність науково-дослідних робіт?
27. Що являє собою економічний ефект науково-дослідної роботи?
28. Епідеміологічний аналіз. Його мета та завдання.
29. Назвіть етапи процесу виконання курсової роботи.
30. Дипломна робота її основні завдання та загальні вимоги.

12. Рекомендована література

Основна:

Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.

2. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 448 с.
3. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
4. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 17 с.
5. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
6. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид.. К. : Алерта, 2019. 492 с.
7. Костюкевич В. М., Коннова М. В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця. 2017. Т. 172.
8. Малигіна В. Д. Методологія наукових досліджень. Рівне. 2016. 247 с.
9. Методологія наукових досліджень : навч. Посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
10. Методологія наукових досліджень в медицині: навч. посібник / В.Д. Бабаджан, Н.С. Бакуменко, О.І. Кадикова та ін.; за ред. П. Г. Кравчуна, В.Д. Бабаджана, В.В. М'ясоєдова. – Харків : ХНМУ, 2020. – 260 с.
11. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віче : НУВГП, 2016. 151 с.
12. Щербак Т. І., Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

Додаткова:

1. Бхаттачарджи А. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках / Бхаттачарджи А., Ситник Н. І. :навч. Посіб. – К., 2016. – 159 с.
2. Єрмаков О. Ю. Основи наукових досліджень в економіці : навчальний посібник. К. : Компринт, 2015. 177 с.
3. Закон України "Про вищу освіту". <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність". <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Міністерство освіти і науки України. Наказ від 12.01.2017 № 40 "Про затвердження Вимог до оформлення дисертації" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
6. Марцин В.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник [Електронний ресурс] / В. С. Марцин, Н. Г. Міценко, О. А. Даниленко. – Режим доступу: <http://www.infolibrary.com.ua/books-book-162.html>

13. Електронні інформаційні ресурси

- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
- Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
- Національна медична бібліотека США - MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net
- Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
- Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua
- Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
- Журнал British Medical Journal www.bmj.com
- Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com